

REZ AMERIŠKIH BOROVRTIC

Rez je najpomembnejši tehnološki ukrep, s katerim vzdržujemo ravnovesje med rastjo in rodnostjo in s tem skrbimo, da grmi prehitro ne ostarijo. Rez nam omogoča, da imamo vsako leto reden pridelek kakovostnih plodov. Cilj je, da bi v grmu imeli do 20 različno starih rodnihi veje. Najstarejše veje vsako leto izrežemo in jih nadomestimo z novimi.

Na področju rezi je največ raziskav opravljenih v Ameriki. V tridesetletnem poskusu so potrdili, da je na mladem rodnem lesu pridelek višji in kakovostnejši. Ugotovili so, da 3-10 let star rodni les prevede več kot 50 % vode in hranilnih snovi, 20 let star les pa manj kot 25 %.

Primerjali so tri tipe rezi: Redna rez, kjer so odrezali vsako šesto najstarejšo rodno vejo (1); Redno rez vsako peto leto, ko so izrezali 40 % rodnega lesa (2) in obravnavanje brez rezi.

Najboljši rezultat je bil v redno rezanih nasadih, najvišji pridelek na najmanjšem številu vej.

Izkazalo se je tudi, da z rednim obrezovanjem vplivamo na večji pridelek na novih poganjkih. Najvišji pridelek so imeli redno porezani grmi, kjer les ni bil starejši od 6 let.

Rast borovnic je neposredno povezana z obrezovanjem. Z obraščanjem in razvejanjem poganjkov so rodni les in s tem tudi plodovi, vedno drobnejši, – To je razlaga, zakaj z natančnim obrezovanjem, kjer izrežemo droben roden les, dobimo debelejše in kakovostnejše plodove.

Pet osnovnih korakov rezi borovnic:

1. Ocenite grm (bujnost, rodnost, letni prirast). Upoštevajte sortne značilnosti (šibasta ali drevesasta razrast, pokončna ali povešava rast, sorta z veliko ali malo mladimi talnimi poganjki)
2. Izrežite vse poškodovane in posušene poganjke
3. Izberite najstarejše veje in jih 20 % izrežite
4. Izrežite vse notranje, kratke veje, ki jih ne oberete zaradi slabe kakovosti plodov (kisli, poškodovani, nedozoreli plodovi)
5. Natančno porežite ves droben roden les (kolikor le dopušča čas)

Pri grmih, ki slabše rastejo, naj bo rez večja, odrežemo kakšno rodno vejo več, da spodbudimo izraščanje novih poganjkov iz tal.

REZ MLADIH NASADOV:

Čim prej želimo doseči končen rodni volumen grmov.

- **Prvi dve leti** je potrebno odstraniti vse cvetove. Brste na vrhu poganjkov odstranimo z obrezovanjem. Odstranimo vse drobne, šibke in povešene poganjke.

- **Tretje leto** lahko nekaj pridelka pustimo (do 500 g na grm). Plodovi so lahko le na najmočnejših vejah.
- **Četrto in peto** leto izrezujemo predrobne in povešene stranske poganjke. Pridelek je lahko večji, vendar je odvisen od števila lani izraščeneh vej. Optimalno je 3 – 5 močnih poganjkov na leto. Pri slabše obraščnem grmu, odstranimo več pridelka.
- **Šesto leto** naj bi grm dosegel polni volumen. Najpomembnejši dejavniki, ki vplivajo na to so pH in založenost tal s hranili, enakomerna vlažnost tal, uravnavanje pridelka z obrezovanjem in odstranjevanjem plodov v prvih letih.

REZ GRMOV V POLNI RODNOSTI SE RAZLIKUJE GLEDE NA TIP RASTI:

- Sorte z '**razprostrtim / odprtim' grmom**, veje se povešajo. Npr. Blueray, Berkeley, Bluetta, Coville, Patriot. Režemo po korakih 1-5, s tem, da izrežemo povešene veje, ki se obrastejo z močnejšimi, bolj pokončnimi vejami.
- Sorte s **pokončno rastjo** Bluecrop, Darrow, Earliblue, Herbert, Jersey, Elliott. Pri zelo bujnih grmih izrezujemo sredino – najprej star les - in ne izgubljam časa s podrobnim obrezovanjem. To lahko izvajamo dokler ravnovesje med rastjo in rodnostjo lahko vzdržujemo z gnojenjem in uravnavanjem pridelka.
- **Šibko rastoče** rastline spodbujamo z natančnim obrezovanjem, temu damo prednost pred izrezovanjem (Bluetta)

OBNOVITVENA REZ NASADOV, KI DALJ ČASA NISO BILI POREZANI

Priporočamo, da tako obnovimo le del nasada. Obnova naj traja več letih .

Preverimo, če imamo v nasadu rastline, ki so okužene z virusi – to najlažje kontroliramo v času rasti. Okužene rastline izkoplamo/izpulimo.

- Ostalo porežemo do tal, najbolje proti koncu zime.
- Na začetku aprila založno pognojimo
- V tem letu ne bo pridelka
- V naslednjem letu pri rezi pustimo 12 – 16 vej, ki bodo rodile.
-

POVZETEK:

- Z rezjo spodbudimo rast novih poganjkov, ki dajo obilnejši pridelek
- Poveča se debelina plodov, ki jo omogoča mlajši, debelejši rodni les
- Z izrezovanjem okuženega lesa zmanjšamo možnost okužbe z boleznimi lesa in zmanjšamo prisotnost KAPARJA

Rez je drag ukrep, a če je ne izvedemo korektno, bodo stroški še višji

Pripravila:

Skupina za jagodičje